

- 1239 Τῆς μαύρης κότας τὰ φτερά στὴ γῇ νὰ μαδιστοῦνε
καὶ τῆς κακιᾶς γειτόνισσας τὰ μάτια της νὰ βγοῦνε.
1240 Τὸ κρῖμα νᾶχ' ἢ μάννα σου καὶ τ' ἄδικο οἱ γειτόνοι
καὶ τὸν ἀφορισμὸ ὁ παπᾶς ποῦ δὲ μᾶς στεφανώνει.
1241 Τὸ κυπαρίσσι τ' ἀψηλὸ ἔχει σταυρὸ στὴ μέση,
ἐκεῖνος ποῦ μᾶς χώρισε, ἢ γλῶσσά του νὰ πέση.
1242 Τὸ κυπαρίσσι τ' ἀψηλὸ, ἔχει σταυρὸ στὴ μέση,
ὅποιος μὲ εἶπε νὰ σ' ἀρνηστῶ, ἢ γλῶσσα του νὰ πέση
1243 Φωτιά νὰ πέση νὰ καῇ τῆς χήρας τὸ καλύβι,
ποῦ ἔχει μιὰ κόρη ἔμορφη καὶ δὲν μᾶς τὴν ἐδίνει.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ

292/1

Καστανιές

1 Ἦλθε ἡ ὥρα ἡ καλὴ καὶ ἡ ἐβλοσυρμένη,
νὰ εἶν' οἱ πόρτες ἀνοιχτές καὶ τὰ προῖκα ἀπλωμένα.
Ἡ χαρὰ ἄνοιξε τὴν Πέμπτη, ὁ γαμπρός ἔστειλε στὴ νύφη τὰ
δοῦρα μὲ τὴν μεγαλειότητα τ' ἀδελφῆ ἢ μὲ μιὰ συγγενικὰ γυναικὰ
καὶ τὴν Παρασκευὴ γίνονταν τὸ ἱεροκοκάλεσμα. Ὁ γαμπρός ἔστει-
λε στὸ σπίτι τῆς νύφης τὰ παιχνίδια καὶ οἱ πόρτες τοῦ σπιτιοῦ ἦτανε
ἀνοιχτές, τὰ κορίτσια στολίζουν τὴν προῖκα καὶ σεντόνιαζαν τὰ
παπλώματα.

- 2 Φέρτε βελόνι κίτρινο καὶ μακαρὰ κινκᾶτο,
νὰ σεντονιάσμε τὸ πάπλωμα γιὰ τ' εἶναι νυφικᾶτο.
3 Ἔβγα τῆς νύφης πεθερὰ καὶ τοῦ γαμπροῦ ἢ μάννα,
νὰ δῇς τὴν προῖκα πῶρχεται μὲ ὅλη τὴν ἀρμάδα.

Σαββάτο πρωὶ τὰ κορίτσια ἔλουζαν τὴ νύφη μὲ τὸ σαποῦνι ποῦ
ἔστειλ' ὁ γαμπρός.

- 4 Φέρτε νερὸ π' τὸν Δούναβη, σαποῦνι ἀπ' τὴν Κρήτη,
νὰ λούσουμε τὸ νιόγαμπρο μαζύτσα μὲ τὴ νύφη.

Ἄμα βράδιαζε πηγαινάν τὰ παλληκάρια μὲ τὴ μουσικὴ νὰ
πάρνε τὸν σύντεκνο καὶ θὰ περνούσανε ἀπὸ τὸ καφενεῖο νὰ πάρνε
τὸν μπερμπέρη*) γιὰ νὰ ξουραφίσνε τὸν γαμπρό. Ὁ μπερμπέρης

*) «Θρακικά» 1934 σ. 312—343.—1) Κουρέα.

Ξουράφιζε τὸν γαμπρὸ καὶ τὰ παλληκάρια τραγουδοῦσανε στὸ γύρο.

- 5 Φέρτε σαπούνη κρητικὸ καὶ φιλντισένιο χτένι,
νὰ ξουραφίσμε τὸν γαμπρὸ κ' ἡ νύφη μᾶς προσμένει.
- 6 Μπερμπέρη μ', στὰ ξουράφια σου τ' ἀηδόνια κατοικοῦνε,
ποὺ μπερμπερίζεις τὸν γαμπρὸ καὶ γλυκοκελαῖδουνε.
- 7 Μπερμτέρη μ', τὰ ξουράφια σου καλὰ νὰ τ' ἀρματώσης,
θὰ ξουραφίσεις τὸν γαμπρὸ νὰ μὴ τὸν αἱματώσης.
- 8 Μπερμπέρη μ', τὰ ξουράφια σου νὰ τὰ μαλαματώσης,
ξουρίζοντας τὸν κύρ γαμπρὸ νὲ μὴ τὸν αἱματώσης.
- 9 Ἀνεσκομπόθτισε φράγκικα καὶ κάτσε εὐγενᾶτα,
κάτσε στ' ἀργυρὸ σινὶ καὶ μέτρα τὰ φλουράκια.
- 10 Σὲ σένα πρέπει νὰ πατῆς σὲ ζυγισμένο χῶμα,
νὰ σειέται νὰ λυγίζεται τὸ δημορφὸ σου σῶμα.
- 11 Ψιλὲ λιγνὲ μου τσελεμπή, τῆς Πόλης παλληκάρι,
λάμπουν τὰ ματόφρυδα σ' σὰν ἥλιος σὰν φεγγάρι.

"Αν ὁ γαμπρὸς ἦταν μοναχογιὸς :

- 12 Ζεμποῦλί μου σκοῦρο μὲθ' ἐμένα στὰ λουλουδάκια,
μοναχογιὸς ξεχωριστὸς μὲθ' ἐμένα στὰ παλληκαράκια.

Τὸ Σαββάτο ἀφοῦ τρώγανε τὸ βασιλῆα, ὁ γαμπρὸς μέσα σὲ
κοῦπα ἐπέλεγε τὸν κινὰ στὴ νύφη. Ἐνὰ κορίτσι ποὺ ζῶσε ὁ πατέ-
ρας κ' ἡ μητέρα τ' ἀφοῦ τὸν δούλευε καλὰ μὲ τὸ χερί τὸν ἐβάζε μέσα
στὸ τάσι καὶ βαστώντας τὸ τάσι ἐπὶ τὸ χῶρο καὶ τραγουδοῦσε :

- 13 Δόσε μου μάννα μ' τὴν εὐχή σ' τάρα στὰ κνιάσματά μου
καὶ νὰ φξηθῆς καὶ τὸν γαμπρὸ ποὺ θὰ σταθῇ κοντά μου.
- 14 Βγάλε τὸ δαχτυλίδι σου καὶ εἶναι διαμαντένιο
καὶ μάλαξε καὶ τὸν κινὰ σὲ τάσι ἀσημένιο.
- 15 Βάλε κινὰ στὰ χέρια σου, στὰ πέντε δάχτυλά σου,
νὰ πάρης καὶ τὸν τσελεμπή μέσα στ' ἀρχοντικά σου.

Κυριακὴ, ἡ τελευταία μέρα τῆς νύφης στὸ πατρικὸ σπίτι, κά-
θουνταν παραπονεμένη ποὺ θὰ χώριζε πὸ τίς γονιοὶ τῆς καὶ τ' ἀδέλ-
φια, οἱ φιληνάδες καὶ κεῖνες λυπημένες τὴν βαστούσανε συντροφιά.
Τὸ μεσημέρι ἀφοῦ ἔτρωγαν, ἄλλαζαν τὴ νύφη καὶ τραγουδοῦσαν:

- 16 Ἀλλάζουνε τὴν νιόνυφη, τῆς βάλουν τὰ χρυσὰ τῆς,
τὴν καμαρών' ἡ μάννα τῆς καὶ τὰ πεθερικά τῆς.
- 17 Ἀσπρα 'ναι τὰ ροῦχα ποὺ φορεῖς ἄσπρη κ' ἡ φορεσιά σου,
ἄσπρα λουλούδια πέφτουνε ἀπ' τὴν περπατησιά σου.
- 18 Νύφη μου, τὸ φουστάνι σου ἀγγέλοι σὲ τὸ ράψαν
καὶ στὴν δεξιὰ σου τὴν πλευρά τὸ ὄνομα σου γράψαν.
- 19 Πὼς πρέπει τὰ τριαντάφυλλα μεσ' τὴν χρυσή τὴν κοῦπα,
ἔτσι πρέπ' κ' ἡ νύφη μας στὰ νυφικά τῆς ροῦχα.

- 20 "Εχεις μαλλιά τετράξανθα, στίς πλάτες σου ριχμένα,
σέ τὰ χτενίζουν ἄγγελοι μὲ διαμαντένια χτένα.
21 "Εχεις μαλλιά μαλάματα καὶ φρύδια μενεξέδες,
γιά σένα κόρη μ', κελαῖδοῦν τ' ἀηδόνια στοὺς μπαξέδες.
22 "Εχεις μαλλιά σὰ θάλασσα καὶ μπόϊ σὰν τὸ κύμα,
καὶ πρόσωπο σὰν Παναγιά πού 'ναι μπρὸς στ' Ἅγιο Βῆμα.
23 "Εχεις ὠραῖα μάτια κι' δλόχρυσά μαλλιά,
καμάρι τοῦ χωριοῦ μας, πρώτη στή γειτονιά.
24 Νύφη μου, καλορίζικη ἀπ' ὅλες τίς νυφάδες,
πού σέ καλομοιράνανε οἱ δώδεκα Μοιράδες.
25 Νύφη μου τὰ μαλλάκια σου στίς πλάτες σου ριχμένα,
ἄγγελοι τὰ χτενίζουνε μὲ διαμαντένια χτένα.
26 Ξανθὰ μαλλιά καὶ ξέπλεχτα στίς πλάτες σου ριχμένα,
ἄγγελοι σέ τὰ χτενίζουνε, μὲ διαμαντένια χτένα.
27 Ταμπακιέρα τοῦ βασιλέ, εἶνε τούτ' ἡ κόρη,
μήδ' ἄνεμος τὴν φύσηξε μὴδ' ἥλιος τὴν ἐθώρει.
28 Σαράντα πλεξοῦδες μοι ἡ ποιὸς κάθε καὶ σέ πλέχει;
ποιὸς ἔχει νοῦ καὶ κοῖμισέ τραγούδια νὰ σέ λέγη;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ νύφη σηκώνουνταν, ἔκαμνε μετάνοια, φίλοσε τὸ χέρι τῆς
μητέρας, τοῦ πατέρα, τοῦ θεοῦ, τῆς θεῆς κι' ὅλοι τις ἡλικιωμένοι
μὲ τὴν ἀράδα, φιλοῦσε τ' ἀδελφὰ καὶ τίς φιληνάδες.

- Προσκύνα νύφη, φίλησε τῆς μάννας σου τὸ χέρι,
γιά νὰ σέ δόση τὴν εὐχή, νὰ ζήσης μὲ τὸ ταῖρι.
Στὴ πόρτα τς δὲ ματάρχεσαι, στὴ πόρτα τς δὲ πατάεις
κι' ἂν ἔρχεσαι καμμιά φορὰ θὰ βιάζεσαι νὰ φύγης.
29 Κάνε μετάνοια, φίλησε τῆς μάννας σου τὸ χέρι,
γιά νὰ σέ δόση τὴν εὐχή νὰ πὰ νὰ κάνης ταῖρι.
30 Κάνε μετάνοια, φίλησε τῆς μάννας σου τὸ χέρι,
γιατί θὰ πᾶς στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πὰ νὰ κάνης ταῖρι.
31 Τὸ δέντρο πού ποτίζατε μέσα εἰς τὴν αὐλή σας,
τώρα θὰ σᾶς τὸ πάρουνε καὶ δόστε τὴν εὐχή σας.

1) Τὰ περασμένα χρόνια τὰ κορίτσια ἔκαμναν τὰ μαλλιά τους πολλές
πλεξοῦδες¹ εἰς τῆς Ἀρετῆς τὸ τραγούδι ἡ μάννα τῆς τὴν ψιλοτσουτσουδίζει=
τὴν πλέχει ψιλές πλεξοῦδες. Στὴ Σηλυβριά τὰ Τουρκάκια ἔκαμναν τὰ μαλλιά
τους πολλές ψιλές πλεξοῦδες ἔδεναν κάτω στίς ἄκρες τῆ μιὰ πλεξοῦδα μὲ
τὴν ἄλλη μὲ ἓνα κορδόνι, ἔβαζαν κ' ἓνα γαλάζιο χάντρο γιά τὸ μάτι. Ἀπὸ
πάνω συνήθως φοροῦσαν χρωματιστὸ φακιόλι.

"Αν ἡ νύφη δὲν εἶχε μητέρα :

- 32 Νὰ τῶξερε ἡ μάννα σου πὼς γίνετ' ἡ χαρά σου
νὰ πεταχτῇ π'τὰ μνήματα νὰ φιλήσ' τὰ στέφανά σου.
33 Σήμερις γίνεται χαρά, σηκώνεται σημαία,
ἡ νύφη δῖπου γίνεται, εἶναι δίχως μητέρα.

"Αν δὲν εἶχε καὶ πατέρα :

- 34 "Αχ ὀρφανοθρεμμένη μου, πὸ μάννα κι' ἀπὸ κύρη,
σὰν τὸ καράβι στὸ γιαλὸ χωρὶς караβοκύρη.
35 Σήμερα ἐσυργιάνιζα μέσα στὸ μπεζεστένι,
ἔμαθα πὼς παντρεύεται μιὰ ὀρφανοθρεμμένη.

"Αν εἶχε στὴν ξενιτεὶά ἀδελφό :

- 36 "Αἶντε νὰ πῆτε τοῦ παπᾶ, νὰ ἀνθήσει νὰ βλογήση,
γιὰ νᾶρθῇ τ' ἀδελφάκι τῆς νύφης νὰ φιλήση.
37 "Η νύφη πιά παράτησε καὶ τὴν κερὲν τρύση
καὶ περπατεῖ περίλυπη μὲ τὴν λαπεινόση.
38 Κίνησε δένδρα, κίνησε κίνησε κυπαρίσσι,
κίνησε δάφνη φουντωτὴ καὶ κρυσταλένια βρύση.
39 Νύφη μου, ποιὸς ἐστόλισε αὐτὸ τὸ νυφιστόλι,
ἡ Παναγία κι' ὁ Χριστὸς κι' ὁ ἁγῶδεκ' Ἀποστόλοι;
40 "Ὅσα πούπουλα κι' ἂν ἔχει εἰς τῆς νύφης τὴν αὐλή,
ῶσα ἄστρα κι' ἂν ἐβλέπει, τόσες λίρες νὰ πατῇ.
41 Σήμερις μαῦρος οὐρανός, σήμερις μαύρη μέρα,
σήμερις ἀποχωρίζεται ἡ κόρ' ἀπ' τὴ μητέρα.
42 Σήμερις γίνεται χαρά, γίνεται πανηγύρι,
σήμερις ἀποχωρίζεται ἡ κόρ' ἀπὸ τὸν κύρη.
43 Ἀγγελοκαμωμένη μου ποιὸς σ' ἔδοκε τὴ χάρη,
ποιὸς ἅγιος σὲ ζωγράφισε νὰ τὸν ἐστεῖλω λάδι;

Οἱ φιληνάδες ἔβαζαν στὴ νύφη τὸν ἀέρα¹⁾ καὶ τὴν κηλάντα, ἡ συντέκνη ἐτοίμαζε τὰ τέλια²⁾, τὰ ντύλιζε στὸ μεγάλο γλυτήρι κ' ἔκαμνε τρεῖς θελειές, τὶς ἔκοφτε κ' ἔκαμνε τρία μεγάλα ζγαρδιά, τὰ-

1) Πέπλο 2) Τρές. Τὸ στόλισμα τῆς νύφης μὲ τρές τῶλεγον τέλιασμα καὶ τράνωμα.

βαζε στη φουρκέτα κι' ἄν εἶχε κορίτσι, αὐτὸ τὰ σκάλωνε στῆς νύφης
τὸ κεφάλι καὶ τραγουδοῦσαν :

Τὸ ταῖρι σ', ἀξιώθηκε νὰ κάνης τὴ χαρὰ σου,
σύρμα καὶ τέλι σ' ἔστειλε νὰ πλέξης τὰ μαλλιά σου.

Τὰ μαλλιά σ' εἶναι μετὰξι
καὶ πλέκονται μὲ τάξη.

Φέρτε χτένια συντεφένια, τέλεια μαλαματένια,
νὰ πλέξουμε τὴν πέρδικα, ποὺ θὰ διαβεῖ στὰ ξένα.

Στὰ ξένα καὶ στὰ μακρυὰ
καὶ στοῦ γαμπροῦ τὰ χέρια.

Ἦλθε ὁ τίμιος καιρὸς καὶ βλογημένη ὥρα,
νὰ σμίξη τὸ γαρούφαλο, μὲ τὴν χρυσὴ τὴν βιόλα.

Βιόλα μου βαρακωμένη
καὶ στὰ ἄνθη στολισμένη.

Σήμερ' ἐσυργιάνιζα μέσα στὸ περιβόλι,
ἔμαθα ποὺ παντρεύεται τὸ βασιλὲ ἡ κόρη.

Βασιλὲ βασιλοπούλα
καὶ μεγάλ' ἀρχοντοπούλα.

Σήμερ' ἔντε ποταμοί, εἶναι σταματημένοι,
κ' ἡ νύφ' ἀπὸ τ' ἀδελφιά της εἶν' ἀποχωρισμένη.

Νυφοπούλα νὰ γερᾷς
καὶ νὰ μὴν ἀναστενάξης.

44 Τώρα γαμπρὸς στολίζεται καὶ βάνει τὰ χρυσὰ του
καὶ πάγει νὰ πάρ' τὴν πέρδικα μέσα στὴν ἀγκαλιά του,

45 Λάμπει ὁ ἥλιος λάμπει, λάμπουν τὰ κάλλη σου,
λάμπουν καὶ τὰ τέλια πάνω στὸ κεφάλι σου.

295

Τὰ παλληκάρια μὲ τὰ παιχνίδια ἔπερναν τὸν σύντεκνο γιὰ ν'
ἀλλάξνε τὸν γαμπρό. Ὁ γαμπρὸς πατοῦσε μέσα στὸ σιδεροσίγι¹⁾
ὅπου ἦτανε ριχμένα ρύζι, σταπίδες καὶ φουντούκια.

Τὰ παλληκάρια τραγουδοῦσαν καὶ τὸν ἄλλαζαν:

Ὅλ' οἱ λιγνοὶ ἀλλάξανε κι' ὅλοι λαμπροφόρεσαν,
μὰ γὼ λιγνὸς δὲν ἄλλαξα, δὲν ἐλαμπροφόρεσα.
Μόν' μιὰ Λαμπρή, μιὰ Κυριακή, μιὰ πίσημη ἡμέρα,
πέρνω τὰ ρουχαλάκια μου καὶ στὸν λουτρὸ πηγαίνω.

1) Μεγάλο χάλκινον ταψί μὲ χεῖλος στενὸ ὡς ἓνα μικρὸ δάκτυλο.

- 5 Βρίσκω τὸν λουτρὸ σβυστό, τὶς γοῦρνες στερεμένες,
 φυσῶ κι' ἀνάβω τὸν λουτρό, κλαίω γεμίζω γοῦρνες,
 λούγομαι σφουγκίζομαι, χτενίζομαι κι' ὀξω βγαίνω.
 Δεξιὰ κάμαρα τοῦ λουτροῦ κάθε πανώρια κόρη,
 νὰ τὴν μιλήσω ντρέπομαι, νὰ τῆς τὸ πῶ φοβοῦμαι.
- 10 Νὰ τὴν εἰπῶ γαροφαλιά καὶ κείνη κόμπους ἔχει,
 νὰ τὴν εἰπῶ τριανταφυλλιά καὶ κείνη ἀγκάθια ἔχει,
 νὰ τὴν εἰπῶ χρυσὸ πουλὶ καὶ κειὸ ¹⁾ πετὰ καὶ φεύγει,
 νὰ τὴν εἰπῶ ἄστρο τ' οὐρανοῦ καὶ κείνο βασιλεύει.

Στοῦ γαμπροῦ ἦταν ἔτοιμοι, ὁ κουμπάρος μὲ τοὺς καλεσμένους
 πηγαιναν νὰ πάρνε τὸν παπὰ μὲ τὴ μουσικὴ καὶ νὰ πᾶνε στοῦ γαμ-
 προῦ, ἀπὸ κεῖ ξεκινούσανε νὰ πάρνε τὴ νύφη, γιὰ νὰ πᾶνε στὴν
 ἐκκλησία γιὰ τὴ στεφάνωση.

Μπροστὰ ἡ μουσικὴ, τὸ σινὶ τοῦ κουμπάρου μὲ τὶς λαμπάδες, τὰ
 στέφανα, τὸ στεφανοπάνι ²⁾ ἀνοιγμένο, νὰ κρέμονται οἱ ἄκρες· ὁ
 σύντεκνος βαστοῦσε τὸν γαμπρό, στο πλάι ὁ πατέρας, ἡ μητέρα, ἡ
 συντέκνισσα, τ' ἀδελφία, οἱ συγγενεὶς καὶ πίσω ὅλο τὸ ψῦχι, μπρὸς
 οἱ ἄντρες καὶ πίσω οἱ γυναῖκες.

Οἱ πατέρας καὶ οἱ μητέρες, οἱ παπὰ καὶ οἱ παπῶνες, οἱ παπῶνες
 καὶ οἱ παπῶνες, οἱ παπῶνες καὶ οἱ παπῶνες, οἱ παπῶνες καὶ οἱ παπῶνες,
 τὸν σκοπὸ τῆς νύφης. Ἀπάνω ἀνέβαινε ὁ γαμπρὸς μὲ τὸν σύντεκνο,
 τὴν συντέκνισσα. Δυὸ συγγενικά κορίτσια τὴν ἔπιαναν κατ' ἀπ' τὶς
 μασχάλες καὶ τὴν κατέβαζαν :

- 46 Ἀφίνεις τὴ μητέρα σου, τὴν παραπονεμένη,
 σὰν ἐκκλησιὰ ἀλειτούργητη, σὰ χώρα βουλισμένη.
- 47 Γαμπρέ μου, σὲ παρακαλῶ μιὰ χάρη θὰ μᾶς κάνεις,
 τὸ ἄνθος ποὺ σὲ δόσαμε, νὰ μὴ μᾶς τὸ μαράνεις.
- 48 Γαμπρέ μου, σὲ παρακαλῶ, μιὰ χάρη νὰ μὲ κάνης,
 ποτὲς τὴν θυγατέρα μου νὰ μὴ τήνε ψυχράνης.
- 49 Ὡρα καλή σου πέρδικα, καὶ στοῦ Χριστοῦ τὴν ὥρα
 καὶ νὰ γεμίση ἡ στράτα σου γαρούφαλα καὶ ρόδα.
- 50 Τὸ δένδρο ποὺ σὲ φέρνουμε γαμπρέ μου στὴν αὐλή σου,
 ροδόστομο τὸ πότιζα νὰ τῷ χης σ' ὅλη τὴ ζωὴ σου

Κάτω τὴν νύφη ἔπιανε ὁ ἀδελφός της, γιὰ δυὸ συγγενικά παλλη-
 κάρια κι' ἅμα βγαίνανε ἀπ' τὴν ξώπορτα τὴν γυρνούσανε ν' ἀποχαι-
 ρετήσ' τὸ πατρικὸ σπίτι, Ἐσκυβ' ἡ νύφη τὸ κεφάλι καὶ στέκουνταν,

1) Κεῖνο.—2) Τὸ ὕψος γιὰ φόρεμα ποὺ ἔδινε ὁ κουμπάρος γιὰ τὴ νύφη.

ὁ πατέρας πὸ τὸ παράθυρο τὴν λύχνιαζε ¹⁾ μὲ ρύζι, μὲ παράδες καὶ τὴν ἀσήμωνε.

- 51 Στὴν πόρτα δὲπου σταθεῖς καλὰ νὰ πρποσκυνήσης,
νὰ σφίξης τὴν καρδοθλά σου νὰ μὴ λιγοθυμήσης.
52 Σ' ἀφίνω γειὰ σπιτάκι μου, γιὰτ' ὁ γαμπρὸς παντέχει,
παρηγόρα τὴ μάννα μου, κι' ἄλλο κορίτσ' δὲν ἔχει.
53 Φέξε φεγγαράκι μου κι' ἄστρα μου σταθῆτε,
νὰ πάρουμε τὴ νύφη μας κ' ὕστερα περπατήτε.
54 Ἔλα Χριστέ καὶ Παναγιὰ μὲ δώδεκα Ἀποστόλοι,
ἐλάτε νὰ βλογήσετε αὐτὸ τὸ νυφοστόλι.
55 Σὺ εἶσαι νυφοποῦλα μου, τοῦ Γεναριοῦ ζεμπούλι,
ὁποῦ κοιμᾶσαι καὶ ξυπνᾷς, πάντα μὲ τὸ τραγούδι.
56 Τὸ περιστέρι μίσεψε ἀπὸ τὴν γειτονιά του,
καὶ πάγει σ' ἄλλο μαχαλά, νὰ στήσῃ τὴ φωλιά του.
57 Ἡ μάννα πού σέ γέννησε εἶχε περίσσια χάρη,
συνέρσε τὸν οὐρανὸ καὶ ὁ ἔκαμε φεγγάρι.

“Ὅταν ἔφθαναν στὴν πόρτα τῆς ἐκκλησίας τὰ παιχνίδια σώ-
παιναν.

Ἡ παπὰς μὲ μαλμουδιές, φάλλοντα, τὸ «Ἀξιὸν ἐστὶ μακαρίζειν
σε τὴν Θεοτόκον», ἔπερνε πρῶτα τὸν γαμπρὸ ἀπὸ τὸ χεῖρ καὶ τὴν
ἔβαζε νὰ σταθῇ μέσα στὸν χορὸ, μετὰ ἔπερνε τὴ νύφη νὰ τὴν ἔβα-
ζε πλάγι στὸν γαμπρὸ κι' ὁ κόσμος γέμιζε τὴν ἐκκλησία. Στὰ στε-
φανώματα ἡ συντέκνη ἔρριχνε στοὺς ὤμους τοῦ γαμπροῦ καὶ τῆς νύ-
φης τὸ στεφανοπάνι.

Μόλις τελείωναν τὰ στεφανώματα τὰ παλληκάρια ἔρριχναν
τουφεκιές ἔξω πὸ τὴν ἐκκλησία, κ' ἡ μουσικὴ ἀρχίνιζε νὰ προχωρῇ
σιγὰ σιγὰ.

“Ὅταν ἔφθαναν στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ:

- 58 Ἀνοίχτε πόρτα τοῦ γαμπροῦ, πόρτα τῆς μαυρομάτας,
νᾶμπ' ὁ γαμπρὸς μὲ τσόχινα κ' ἡ νύφη μὲ κνικᾶτα.
59 Ἀπὸ εὐγενικοὶ γονιοὶ καὶ τιμημένη γέννα,
διαλέξαμε καὶ πήραμε, κοντσέ ἀπὸ τὴ Βιέννα.
60 Ἀσπρο σταφύλι ραζακὶ καὶ κόκκινο κεράσι,
τ' ἀντρόγυνο πού ἐγινε, νὰ ζήσῃ νὰ γεράσῃ.
61 Ἑμορφα πού ταιριάσατε, τὰ δυὸ σας ἓνα μπόι,
σὰν τὰ κυπαρισσόδεντρα ποῦναι στὸ περιβόλι.

1) Ραίνει.

Οί συγγενεῖς τοῦ γαμπροῦ πείραζαν τοὺς συμπεθέρους ποῦ τοὺς πήραν τὴ νύφη.

Τὸν πατέρα τῆς νύφης, τὴν μητέρα, τ' ἀδέλφια, τοὺς συγγενεῖς κι' ὅλο τὸ νυφοστόλι, τοὺς καλεσμένους ἀπὸ τὸ μέρος τῆς νύφης τοὺς κερνούσανε, μὲ τὰ παιχνίδια τοὺς πήγαιναν στὸ σπίτι τους καὶ δὲν ξαναπήγαιναν στὴ χαρά.

Ἡ συντέκνη σήκωνε τὴ νύφη νὰ χορέψνε τὸ χορὸ τῆς νύφης.
Ἡ νύφη ἔσερνε τὸν συρτὸ καὶ τὴν ἔπιαναν κοπέλλες καὶ κορίτσια.

63 Ἐλάτε πιάστε τὸν χορὸ ὅλες οἱ παντρεμμένες
καὶ τὸ κατόπ' οἱ λεύθερες καὶ ἀρραβωνιασμένες.

64 Ἐγύρισα Ἀνατολὴ, ἐγύρισα καὶ Δύση,
δὲν εἶδανε τὰ μάτια μου τέτοια ὠραία νύφη.

65 Γαλάζια πέτρα τοῦ γιαλοῦ καὶ διαμαντένια δόξα,
καντήλα τῆς μητρόπολης εἶναι ἡ νύφ' ἀπόψα.

66 Κουμπάρα, ποῦ στεφάνωσες μὲ τὴν πολλὴ χαρά,
νὰ σ' ἀξιῶση ὁ Θεὸς νᾶσαι καὶ στὰ παιδιά.

67 Νύφη μου καλορίζικη, νύφη μου, νὰ γεράσης,
νύφη μου, μὲ τὸν νέο σου ὠραία νὰ περάσης.

68 Νύφη μου καλορίζικη τοῖός α' ἔδωσε τὴν χάρη
ποῦ τῶβρες καὶ τὸ διάλεξε αὐτὸ τὸ παλληκάρι;

69 Νύφη μου καλορίζικη, χαρὰ στὸ ριζικό σου,
ποῦ πήρες τέτοιο ἀγγελο εἰς τὸ προσκέφαλό σου.

70 Νύφη μου καλορίζικη νὰ ζήσης νὰ γεράσης
καὶ τοῦ Ἀβραάμ τὰ καλὰ ἐσύ νὰ τ' ἀπολαύσης.

71 Ὅσες χαρὲς κι' ἂν ἔτρεξα δὲν εἶδα τέτοια νύφη,
πῶχει τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη.

72 Ποιὸς ἦταν ὁ προξενητὴς ποῦ νέβηκε τὴ σκάλα,
καὶ διάλεξε καὶ ἔπειρε τὴν κόρη τὴ σουλτάνα,

73 Βασίλισσα νὰ ἦσουνε δὲ θᾶχες τέτοια χάρι,
νᾶσαι ἀνθὸς τῶν κοριτσιῶν τῆς γειτονιάς καμάρι.

74 Σ' ὅσους γάμους κι' ἂν ἐπῆγα τέτοια νύφη δὲν τὴν εἶδα,
νᾶχη κούτελο φεγγάρι καὶ λαιμὸ μαργαριτάρι.

75 Σὺ εἶσαι νυφοποῦλά μου, κορώνα τοῦ λεβάντη,
ἀφρὸς τοῦ μαργαριταριοῦ κι' ἀτίμητο διαμάντι.

76 Τῆς νύφης πρέπει γιασεμὶ καὶ τοῦ κουμπάρου βιόλα
καὶ τοῦ γαμπροῦ γαρουφαλιά γιατί μυρίζει ἀπ' ὅλα.

Ἄν ἡ νύφη ἦτανε μοναχοκόρη:

77 Χόρεψε χαῦδεμένη μου, μαλαματένια βοῦλα,
νὰ σὲ χαρῇ ἡ μάννα σου ποῦ σ' ἔχει μοναχοῦλα.

- 78 Γαλάζια πέτρα τοῦ γιαλοῦ κι' δλόχρυσή μου βοῦλα.
 νά σέ χαρήῃ ἡ μητέρα σου ποῦ σ' ἔχει μοναχοῦλα.
 79 Πράσινη πέτρα τοῦ γιαλοῦ με ἀσημένια βοῦλα,
 νά σέ χαρήῃ ὁ πατέρας σου ποῦ σ' ἔχει μοναχοῦλα.

296

Ὁ χορὸς ἀναφτε, ὁ συρτὸς γυρνοῦσε στὸν πεταχτὸ χασάπικο
 καὶ πᾶσα ἔπεφταν στοὺς παιχιδιάτορες.

- 1 Ἔχεις δυὸ μάτια σὰν ἐλιές Σὺ σαι ἥλιος καὶ πυρώνεις
 εἶναι γιομᾶτο μαργιολιές, 10 κι' ὅλες τὶς καρδιές λαβώνεις.
 Ἔχεις δυὸ ματάκια μαῦρα Τὰ μαλλιά σ', εἶναι πλεγμένα
 ποῦ νά τᾶχανες νά ταῦρα. καὶ στὸ σύρμα ντυλιγμένα.
 5 Κλαίγω καὶ φωνάζω Τὸ ἐρωτικόν σου βλέμμα
 καὶ γιὰ σέ ἀναστενάζω. μ' ἔκανε νά φτύνω αἷμα.
 Σὺ σαι ἥλιος τῆς ἡμέρας 15 Τὸ ἐρωτικόν σου πάσο
 τῆς αὐγῆς κρύος ἀέρας. θά μὲ πᾶν' τὸν νοῦ μ' νά χάσω.

Ὁ σύντεκνος σήκωνε τὸν γαμπρό, σηκώνουνταν καὶ τὰ παλλη-
 κάρια κι' ὁ γαμπρὸς ἔσερνε τὸν χορὸ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 80 Χορεύουμε τὸν κύρ γαμπρό, με θάξω με καμάρι,
 νά τὸν χοροῦνε οἱ γονιὰς, κ' ἡ νιά τοῦ θά τὸν πάρει.
 81 Γαμπρέ μου καλορίζικε, νά ζῆς καὶ νά γεράσης,
 τὴν νέα ποῦ ἀπόλαμψε καλὸν νά ἐπεράσης.
 82 Γαμπρέ μου, τοῦ μόσχου τὸ κλαδί καὶ τῆς ἐλιάς τὸ φύλλο
 ἐσὺ ἦσουν ποῦ γεννήθηκες ἀντάμα με τὸν ἥλιο.
 83 Ἐσ' εἶσαι πύργος με γυαλιά, καθρέπτῃς με συντέφια,
 ἐσὺ εἶσαι ὁ καλλίτερος ἀπ' ὅλα σου τ' ἀδέλφια.
 84 Ζεμποθλί μου, μαβί, μέσα στὰ λουλουδάκια,
 μοναχογιὸς ξεχωριστὸς μέσα στὰ παλληκαράκια.
 85 Ἀετέ μου χρυσοπράσινε με ἀσημένιες πλάτες,
 ὅταν περνᾷς λεβέντη μου λαμποκοποῦν οἱ στράτες.
 86 Σὰν κυπαρίσσι νά σταθῇς, σὰν δέντρο νά ριζώσης,
 σὰν ἐκκλησιὰ δεσποτικὴ ἔτσι νά στερεώσης.

Ὅταν χόρευε ὁ γαμπρὸς κ' ἡ νύφη:

- 87 Ἄφσε τὸ μαντηλάκι καὶ πιάσ' τὸ χέρι της
 κι' ὁ κόσμος τὸ γνωρίζει, ποῦ 'σαι ταῖρι της.
 88 Γαμπρὸς εἶναι τὸ μάλαμα καὶ νύφη τὸ διαμάντι
 κουμπάρος ποῦ στεφάνωσε ὡσὰν τὸν ἥλιο λάμπει.
 89 Γαμπρὸς εἶναι τὸ κάτεργο κ' ἡ νύφη ἡ φρεγάδα,
 κουμπάρος καπετὰν πασαῖς, ποῦ σέρνει τὴν ἀρμάδα.

- 90 Γαμπρέ, μὴ λυπηθεῖς φλουριά καὶ κάμ' ἓνα κλουβάκι
καὶ βάλε τήνε νιόνυφη ποῦναι κοπελλουδάκι.
91 Ἐνα τραγούδι θὰ σὲ πῶ, ἐπάνω στὸ ρεβίθι,
χαρὰ στὰ μάτια τοῦ γαμπροῦ, ποὺ διάλεξε τὴ νύφη.
92 Ἐμορφα ποὺ ταιριάσατε, τὰ δυὸ σας ἓνα μπόι,
σὰν τὰ κυπαρισσόδεντρα, ποῦναι στὸ περιβόλι.
93 Ἡ νύφ' εἶναι γαρύφαλο, γαμπρὸς γαρουφαλάκι,
μ' ἀλήθεια ἡ κουμπάρα μας μιὰ ράμνα ¹⁾ γιασεμάκι.
94 Μαλαματένιος ἀργαλειός,
νὰ ζῇ ἡ νύφη κι' ὁ γαμπρός.
95 Ὡς πρέπει τ' ἄσπρο τ' ἄλογο στὸ πράσινο χορτάρι,
ἔτσι πρέπει κ' ἡ νύφη μας εἰς τοῦ γαμπροῦ τὸ πλάγι.
96 Λεβέντης εἶσαι μάτια μου, λεβέντικα χορεύεις,
λεβέντικα πατεῖς στὴ γῆ καὶ κορνιαχτὸ δὲ πέρνεις.
97 Σήκω γαμπρέ, τὸ χέρι σου καὶ κάνε τὸ σταυρό σου,
καὶ παρακάλε τὸν Θεὸ νὰ εἶναι τὸ στέφανό σου.
98 Σύντεκνε, ποὺ στεφάνωσες καὶ ἔβαλες στεφάνι,
νὰ σ' ἀξιῶση ὁ Θεὸς νὰ βάλῃ καὶ τὸ λᾶδι.
99 Σύντεκνε, ποὺ στεφάνωσες τὰ δυὸ κυπαρίσσια
νὰ σ' ἀξιῶση ὁ Θεὸς νὰ ληθῇ καὶ στὰ βαφτίσια.

ἌΝ ΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

Ἄν ὁ κουμπάρος ἦτανε ἐλεύθερος :

- 100 Κουμπάρε, ποὺ στεφάνωσες καὶ εἶσαι δίχως ταῖρι,
νὰ σ' ἀξιῶση ὁ Θεὸς νὰ βρῇς καὶ σὺ τὸ ταῖρι.
101 Κουμπάρος ποὺ στεφάνωσε τὸ ταιριακτὸ ζευγάρι,
κόρη πλουσία κ' ἔμορφη εὐχόμαστε νὰ πάρῃ.
102 Χορεύει ἡ νύφη κι' ὁ γαμπρὸς χορεύει τὸ γαμπροστόλι,
νὰ τίς ἀξιῶση ὁ Θεὸς νὰ παντρευτοῦνε ὅλοι.

297

Σ' ὅλες τίς χαρὲς ἐπῆγα	νᾶν' οἱ καλεσμένοι ὅλοι
τέτοι' ἀντρόγυνο δὲν εἶδα,	ἓνας, ἓνας διαλεγμένοι,
νᾶν' ἡ νύφη περιστέρι	νᾶν τὰ παλληκάρια ὅλα
κι' ὁ γαμπρὸς χρυσὸ ξεφτέρει,	10 σὰν τὰ λεοντάρια,
5 νᾶναι ἡ κουμπάρα	νᾶν' καὶ τὰ κορίτσια ὅλα
σὰν ὁλόχρυση λαμπάδα	ἔμορφα σὰν κυπαρίσσια.

1) Γιασεμιά πολλὰ περασμένα σὲ τσακνάκι.